Nro 73.

KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Naywyższego Rządu Nayiaśnieyszego CESARZA Imperatora Całey Rossyi.

Z WILNA 13. CZERWCA ROKU 1797. WE WTOREK.

z Wiednia 27. Maja.

z Trieftu d. 19. mamy doniefienie, że woyfka *Francuzkie* wczora zupełnie z tego miafta wyiść miały. *Sibile* Kommendant Efkadry na morzu *Adriatyckim* uzbroioney, która fię fkłada z 9. Fregat, i kilku mnieyfzych ftatkow, d. 17. do *Wenecyi* popłynoł. Niektóre *Comitaty Węgierfkie* Deputowanych przyflały, z oznaymieniem, że pospolite rufzenie już u nich jeft urządzone jak naylepiey: co gdy przywiodło miefzkańcow Króleftwa do znacznego wydatku, proszą *Cesarza Jmści* ażeby w części przynaymniey ulżono im podatkow na oftatnim Seymie *Presburgksim* nakazanych. Generał Artilleryi *Alvinzy* przydany jeft do pomocy *Palinowi Węgierfkiemu*.

Rada woienna powiękfzyć kazała każdy regiment *Czefki* jednym batalionem; było to powodem różnych domyfłow; przyczyna zaś urządzenia takowego jeft, iż *Cesarz Jmść* przed woyną terażnieyszą utrzymywał 22. tyś. woyfka w Prowincyach *Niderlandzkich* pod nazwifkiem Półkow *Wallońfkich*; 5. ich było: każdy od 3. batalionow, wfzyftkie w 5. kampaniach po większey części wyginęły. Chcąc mieć teraz woyfko na ftopniu dawnieyfzym, a razem ofzczędzić wydatek na fztab y Generałow, poftanowiono *Czeskie* powiększyć regimenta.

Z Wenecyi mamy doniefienie, iż gdy rząd nowo uftanowiony donioſł Generałowi *Buonaparte* o zafzłych odmianach w Rpltey; pomieniony Kommendant w zimnych wyrazach odpowiedział, że ich potwierdzić nie może, póki nie odbierze rozkazow Dyrektoryatu wykonawczego, tym czasem podane przezeń warunki jak nayściśley maią bydź dopełnione. Te zaś bydź maią: 1. Lądowe Prowincye *Wenetow* zoftaną przy *Francuzach*. część ich wrócona będzie, gdy los polityczny *Włofkiey* ziemi zupełnie udecyduie pokóy powfzechny. 2. Miafto *Wenecya* przyimie woyfka *Francuzkie* na załogę. 3. Arsenały i Flotta *Wenecka* wydane będą *Francuzom* do wolnego rozrządzenia. 4. Rplta *Wenecka* wypłaci *Francuzom* 80. mill. liwrow. 5. Osoby arefztowane za opinie maią bydź na wolność wypufzczone. 6. Forma rządu *Weneckiego* będzie odmienioną zupełnie, adminiftracya tym czasowa ma kraiem zarządzać, dopóki rząd nowy nie będzie wprowadzonym.

Arcy Xże Karol rozkaz odebrał prowadzić armią od *Renu* do *Czech i morawii*. Rozumiemy, iż woyfka *Francuzkie* pod Generałem *Moreau* ftać będą w *Szwabii* aż do podpisania pokoju. Cudzoziemcy, którym ftolicę opuścić nakazano w Kwietniu, teraz gromadnie powracaią: z rozdanych pasportow pokazało fię iż ich w *Wiedniu* było blifko 40. tyś. Z *Semlina* donofzą, iż Bafza *Widdinu i Scutari* ogłosili fię niepodległemi Porcie Ottomańfkiey.

z Londinu 23. Maja z Gazety Berlińfkiey.

Naypoźnieyfze rapporta z *Irlandyi* każą fię lękać woyny domowey, która już nifzczyć zaczęła kray ten nieszczęśliwy. Pod *Tangeroger* korpus *Irlandczykow ziednoczonych* miał bydź pobity od Woluntariufzow Królewfkich. Więcey nierównie krwi przelano pod *Dunkalk*; kupa zbroynych *Defenders* chciała pomienione miafteczko opanować. *Dublińfkie milicye* nieśmieiąc natrzeć na rokofzanow w otwartym polu, wyciągnęły na równinę, i zupełne nad niemi zwycięftwo odniofły. Zabitych, ranionych, i w niewolę wziętych było wielu. Gdziekolwiek *Insurgenci* odporu nie znayduią, wfzyftko im fię godzi, dopufzczaią fię nayokropnieyfzych zbrodni, napadaią gromadami na wfie i domy: przywłaszczaią fobie tych maiątek, co wiernemi fą rządowi kraiowemu, zabiiaią właścicielow, bez żadnego względu na wiek, płeć, i kondycyą, tak było niedawno w *Vendée*: tak fię zazwyczay dzieie w każdey woynie domowey, przeciwny myslenia fposob grzechem jeft nieodpufzczonym. Mamy jefzcze nadzieię, iż buntownikow regularne woyfka potrafią ufkromić; braknie im oręża, ammunicyi, artylleryi, nie maią światłych dowodzcow, nie widać też potrzebney jedności i zgody do wykonania zamiarow zuchwałych. Co wfzyftko rząd zważywfzy, wydał proklamacyą, w którey przyrzeka darowanie winy każdemu ktoryby przed d. 27. Czerwca powrócił do pofłufzeńftwa, prawideł buntowniczych fię odprzyfiągł, i dał parękę 7. letnią, jako wiernym Królowi odtąd będzie. Wyięci fą jednak od powfzechney *amneftyi* zabóycy, podpala-

cze, i areſztowani przed jey ogłoſzeniem. Cząſtkowe pardonu ogłoſzenie w r. 1787. nieſprawiło w *Hollandyi* ſkutku, jakiego ſię *Stadhuder* ſpodziewał.

Ponsonby odnowił w *Irlandzkim Parlamencie*, tylekroć czyniony, zawſze odrzucony wniosek *reformy Parlamentowey*. Według rady iego należałoby dzielić Króleſtwo całe na Powiaty, w każdym 5. tyś. domow bydź powinno; każdy 2. Reprezentantow ma obierać. Elektorami będą nie tylko właściciele gruntowi, ale też wſzyscy obywatele mieyscy, i inni ludzie zamieſzkali, jakiegożkolwiek ſtanu, rzemieslnicy &c. bez żadnego względu jakiey kto jeſt wyznawcą religii. Większość 157. głosow przeciw 30. odrzuciła propozycyą, która w teraznieyſzych okolicznościach nayłatwiey podobno koniec mogła uczynić *Irlandzkim* niepokoiom. *Oppozycya* tu przegrawszy uczyniła odezwę do narodu całego, oświadczaiąc ſię uroczyście, iż odtąd na Seſsyach Parlamentowych znaydować ſię nie będzie, widząc jak niepożytecznie i próżno pracowała od lat tak wielu dla dobra i ſzczęśliwości kraiowey. P. *Grattan* oświadczenie to podał do Parlamentu. Takiego przykładu nie maiąc w dzieiach Narodowych, zgadnąć ſkutkow nie podobna.

Zapewniaią, iż *Lord Cornwallis* nie chciał przyiąć znakomitego dziś urzędu Generała woyſk w *Irlandyi* będących; przyczyną odmówienia jeſt moc zupełna kommend ruiącemu dozwolona względem nadania katolikom tamteyszym przywileiow i ſwobod obywatelſkich i politycznych. Nie mieli nigdy podobney dawnieysi Wice Królowie tey wyspy, nie ma iey dziſieyszy. Chciał coś uczynić dla malkontentow *Lord Fitzwilliam*: i odwołany wnet zoſtał. Lęka ſię *Cornwallis*, aby między militarną i władzą ciwilną nie wyniknoł ſpór gorszący, którvby mógł kraiowym intereſsom ſtać ſię ſzkodliwym.

Admirał *Jervis* ſtoiący przed portem *Cadix* donioſł *Admiralicyi* o zabraniu 2. Fregat *Hiszpańſkich* o 26. działach, z *Hawany* płynących na jedney z nich powracał do *Europy* Wice Krol wyspy *Cuba*. *Lord Bridport* dla wiatrow przeciwnych z *Torbay* wypłynąć nie może. *Seymour*, *Duncan*, *Warren* w portach ſtoią; czekaiąc ukończenia zupełnego rozruchow między maytkami ſwoiemi. Na Eſkadrze drugiego; jedna tylko fregata *S. Florence* przykładną karność i wodzom poſłuſzeńſtwo należące dochowała. Z *Plymouth* nie mamy jeſzcze doniesienia urzędowego; ſądziemy jednak, iż lud morſki w tym porcie będący, póydzie za innych przykładem, którzy na ſłowo *Lorda Howe* powrocili do mysli ſpokoynieyſzych. Zaſzłe temi dniami zamieſzania w garnizonie *Wieży Londyńſkiey* mnieyſzey były wagi. Dla zapobieżenia dalſzym, ogłoſzono po wſzyſtkich regimentach i dywizyach, że rząd kraiowy chce ſię zatrudnić losu żołnierza polepszeniem.

Małą mamy nadzieię pokoju z *Francuzami*, mówią coś o zaſzłey ugodzie z *Cesarzem*: Poſeł nasz w *Wiedniu Eden* nie doſtał oney warunkow, głoszą bliſko naſtępujący Kongress powszechny; gdyby *W. Britania* bydź miała do niego wezwaną, ſłyſzelibyśmy przynaymniey, kto na Pełnomocnika jeſt przeznaczonym. O *Irlandyi* teraz jedynie myslemy; 6 tyś. woyſka tam przeſłano; 4. tyś idą za pierwſzemi, z *Szkocyi*, z wysp *Jersey i Garnesey* ſiły zbroyne tam zciągaią. w *Dublinie* pracuią około przygotowania do obrony, do wſzyſtkich portow poſłano rozkazy, ażeby ſtarano ſię kray zabespieczyć od wnętrznych i zagranicznych nieprzyiaciół.

Na dzisieyszey *Seſsyi Parlamentowey*, Deputowani miaſta *Londinu* przekładali izbie niższey życzenie współ Obywatelow swoich, ażeby oddalono Miniſtrow którym Narod nie ufa „ Woyna od nich przedſięwzięta mówili, „ pomnożyła długi kraiowe, chcieli ratować „ *Hollandyą*; ta dziś ięczy pod przemocą nie„ przyiacioł; utrzymać porządek towarzyſki „ *w Europie*; a wszędy powſtaią nowe zamie„ rzania i bunty; iść na *Paryż*, *Francuzi* zaś „ *Wiedniowi* grozili; przepowiadali bankru„ ctwo Skarbu Republikańſkiego, nasz dziś kre„ dyt mocno ſię zachwiał, pisali prawa na *Re*„ *bellią*, ta *w Irlandyi* i na flocie *Angiel*„ *ſkiey* wybuchneła, na utrzymanie *Konſtytu*„ *cyi*; do niey znaczne odmiany wprowadzo„ no. *P. Pitt* na wszyſtkie zarzuty ſłowa nie rzekł; a iednak przy zbieraniu głosow, pokazało ſię za nim 242 przeciw 59. jutro *P. Fox* ma podawać proiekt swóy *reformy Partamentu*; ieśli będzie odrzucony według naywiększego podobieńſtwa (gdyż Miniſtrowie i sam Parlament maią w tym interes osobiſty) podobno *Angielſka oppozycya* póydzie za przykładem *Irlandzkiey*, i na Seſsyach bywać przeſtanie; a w ten czas wolni od zgiełku Miniſtrowie, może co ſkutecznego wynaydą ku odwróceniu klęſk wiszących nad *W. Brytanią*.

z *Paryża* 22. *Maia z Gazety Berlinſkiey.*

Direktoryat wykonawczy chciał ſie wyłamać z pod roskazu prawa przepisuiącego publiczne losow ciągnienie, przesłane pismo do Rady 500 do wielu sporow i narzekania było pobudką; naoſtatek uległa prawodawcom władza wykonawcza, i Ob. *Letourneur* Direktorem bydź przeſtał; d. 29 Maia nowo obrany mieysce iego zaſtąpi. Tym czasem upor Direktoryatu zrodził pogłoſkę, iakoby *Rewbell Barras Lareveillere i Carnot* namówili wcześnie kollęgę 5go *Letourneur*, daiąc mu 400 tyś liwrow ażeby do życia spokoynego powrócił dobrowolnie. Los tak zdarzył, iż pomieniony Direktor wyciągnowszy libzbe r. mieszać musiał puszki zawieraiące w sobie karteczkę z napisem *wychodzi*, *zoſtaie*, i pierwszą wyciągnoł dla ſiebie. Więcey nie trzeba było dla przekonania ludu, iż ſię wszyſtko ſtało na fundamencie umowy poprzedniczey. Trzecia część nowo obranych Reprezentantow d. 20. zaczeła urzędowanie, w Radzie 500. Gen: *Pichegru* iednomyślnie wyznaczonym zoſtał na urząd pierwszego Prezydenta. Ten zaszczyt w izbie ſtarszych doſtał ſię Obywatelowi *Marbois*.

Niedawno Radzie 500 doniesiono, iż był skleiony spisek na wyrznięcie wielu osob do rządu wchodzących. Po nayściśleyszych *inkwizycyach* pokazało się, iż lud *Paryzki* do niego nie należał; było to dziełem ludzi niespokoynych, którzy z *Prowincyi* na czas umówiony zbiegłszy się do Stolicy, płocho przedsięwzieli nowe zrobić powstanie, czułość Ministra Policyi złemu zapobiegła. Zdaie się rzecz pewna iż osoby od Direktoryatu wysłane do *Anglii* przez *Calais*, maią tylko zlecenie traktować o zamianę brańcow woiennych. Więcey 10 tysię: Francuzow siedzi zamkniętych w więzieniach *W. Brytańnii* dla tego iedynie, żeśmy dotąd Kapitana *Sidney Smith* zamienić nie chcieli, Wczora przybył do *Paryża* Kuryer od *Lisbońskiego* Dworu wysłany do Posłuiącego przedtym we *Francyi* Kawalera d' Aranio rozumieiąc, iż go znaydzie zatrudnionego rozpoczętą negocyacyą o pokoy; przywiozłszy instrukcye mogące przyśpieszyć dzieło pożyteczne obu narodom zdziwił się niezmiernie, gdy mu powiedziano, iż Direktoryat *Pełnomocnemu Ministrowi* kazał z granic *Francuskich* ustąpić. Poszedł więc do Ob. *Lacroix* ten go odesłał do Direktorow: tu wziął radę, iechać do *Amsterdamu* gdzie się podobno wygnany udał d' *Aranio*.

z Lisbony 26. Kwietnia z Gazety Frankfortskiey

Wyglądamy tęskliwie, iaki przecie wezmą koniec negocyacye *w Paryżu* rozpoczęte, chociaż według ostatnich od Posła naszego odniesień, szczęsliwego skutku mała iest nadzieia, przeto nie ustaią po całym Królestwie przygotowania woienne przeciw *Hiszpanom*, wszyscy do iednego *Portugalczykowie* są w tym przekonaniu iż zdołaią obronić i ocalić Oyczyznę, ieśli z iednym tylko nieprzyiacielem na lądzie lub morzu do czynienia mieć będą. Są wprawdzie odgłosy, iż armia *Francuska*, posiłkować będzie Króla *Katolickiego*, nie ma dziś do tego podobieństwa; a gdyby Republikanie do granic naszych zbliżać się mieli, zawsze ich wtargnieniu zapobiedz mocni iesteśmy, prędkim pokoiu podpisaniem Lecz na ten czas w cóżby się obróciły związki nasze z *W. Britańnią*, w co handel *Angielski*, i niepodległość *Portugalska*? nic nas do rozpoczęcia woyny nie zniewala, zysków żadnych nie szukaiąc, żadnych spodziewać się nawet nie możemy. Gdyby chciano korzystać z uroioney Królestwa słabości; rozpacz sił nam przyda; a na ten czas może nieprzyiaciel żałować iż lud spokoyny gwałtem przemienił w rycerzow.

z Werony 14. Maia z teyże Gazety.

Odbieramy wiadomość z *Wenecyi* o zaszłych odmianach w rządzie tego miasta i Rzptey, wolność i rowność uroczyście ogłoszono; Obywatele wzięli kokardę troykolorową; *Słowacy* rozbiegaią się w różne strony: szczupła garstka prostego gminu ieszcze się upiera, i często słychać na rynkach i ulicach odgłos: *niech żyie S. Marek*. Rząd tymczasowy ma na czele przeszłego Dożę *Manin* Adwokata *Gallina* i *Spada*. U nas *Francuzi* wybrawszy iuż 2. mill: 400. tyś liw: Kontribucyi nakazali drugą od 3. mill: na tym nie przestaiąc, zalecili wydać sobie srebro wszelkie iakie tylko w mieście całym znaleść może się. Gen: *Augereau* donieść kazał osobom uwięzionym za *insurrekcyą* iż w krótce wolność wszystkim przywrócona będzie pod warunkiem, że spokoynie w domach się zachowaią. Wraz po ogłoszeniu takowym *municipalność* na rynku stanęła; garnizon wziął się do broni, *Augereau* z całym Sztabem wszedł między szeregi, złożył radę Woyskową i kazał więźniow z *citadelli* wyprowadzić; każdy śmierci ich bliskiey wyglądał; wielu szlachty, sam nawet *Biskup Werony* w tey liczbie się znaydował; 19. wyprowadzono takich co się nad choremi *Francuzami* nieludzko pastwili. Żołnierze niby do rozstrzelania sposobić się zaczeli: przeczytano wyrok na smierć skazuiący winowaycow; co gdy się stało nie mieszkaiąc inne dało się słyszeć pismo, które ich życiem i wolnością darowało. Radości mieszkańcow opisać nie podobna. Wszyscy iednogłośnie wołali: niech żyie *Buonaparte*.

z Wenecyi 17. Maia z teyże Gazety.

Nie było narodu *w Europie* któryby się mógł tak sprawiedliwie iak Wenecki, z tym pochlubić, iż lat 500. żyiąc w domu spokoynie za granicą poważany, żadney w rządzie swoim odmiany nie doznał. Rewolucyina koley do nas przyszła w tym miesiącu, epoka w dzieiach Rzptey pamiętna; ieśli, iak sobie niektórzy pochlebiać śmieią, od niey lata szczęśliwsze liczyć zaczniemy. Wspomniawszy iednak, co się stało u narodow dawnieyszych, czego doświadczyły pod rewolucyinym ciężarem dziś ięczące; patrząc naostatek z żalem co się unas samych dziać poczyna; ktoż nie widzi, że równie w nadzieiach zawieść się możemy, iak się zawiedli ci co nas przykładem swoim zgorszyli? wiadome iuż światu okoliczności krytyczne w których się Rzpta znaydowała; groźne rozkazy Gen: *Buonoparte*, bunty w Prowincyach, niezgody w mieście, powolność *Doży i Senatu*, zrzeczenie się przywileiow dziedzicznych, ustanowienie tymczasowego rządu; d. 12. iuż uroczyście i nieodzownie ogłoszono, iż Rzpta *Wenecka* Demokratyczną będzie, garnizon zaś *Francuzki* wnidzie do miasta, ażeby do skutku przywiódł co się podoba Kommenderuiącemu *en Chef* Generałowi o losie naszym bez przyłożenia się iednak naszego postanowić, iak od wiekow zwycięzcy czynili. Godzin 14. nie upłyneło, iużci po spokoyności naszey. Zaczeła *municypalność* ogłaszać proklamacye swoie. Lud rozgniewany widząc iż się znalezli od rodni *Wenetowie*, co nieprzyiacielowi gubić Oyczyznę pomagali, zdarł i poszarpał pisma rządu nowego, wiele domow zrabował, które do Naczelnikow partii *Francuskiey* należały, trzy Chorągwie Narodowe na rynku *S. Marka* zawiesić kazał bez względu wszystkich przymuszał do powtarzania starożytnego u *Wenetow* hasła: *niech żyie S. Marek*. Dopomogli mu *słowacy* do opanowania Arsenału, wszyscy wnet myślili

iak niedopuścić załogi *Francuzkiey*; chciano Dożę na czele poſtawić ale go w domu nie naleziono. Pałac przecie Poſła *Francuſkiego* nietknięty zoſtał. Naoſtatek municypalność zniozłszy ſię z Obywatelami, koniec rozruchom uczyniła, ofiarowany pokoy, darowanie kary zaſłużoney, obiecana tym nadgroda którzy w rabunku szkodowali, spokoyność miaſtu day Boże na długo, przywróciły. Weszła zatym *Francuzka* załoga bez przeszkody pod Kommędą Generała *Baraguey d' Hilliers*, Arsenał na rzecz zwycięzcy zabrano; znalazło ſię w nim 15 okrętow i 20 fregat. To zrobiwszy, smielsza iuż municypalność myslić zaczeła o dalszych rządu odmianach.

z Livorny 2. Maja.

Przecie dnia dziſieyszego na roſkaz Gen. *Buonaparte Francuzkie* woyſka z naſzego miaſta wyſtąpiły, zmierzaiąc ku *Lombardyi* Okręt jeden neutralny, który niedawno wſzedł do portu, spotkał w ciaśninie *Gibraltarſkiey* wielu Korsarzow *Hiszpańſkich*, którzy czekaią na ſtatki *Angielſkie*, uwożące garnizon z Porto *Ferraio* do twierdzy namienioney.

z Mediolanu 16. Maia z Gazety Frankfortſkiey.

Odebraliśmy wiadomość, iż miaſto *Wenecya* lądem od armii *Francuzkiey*, morzem zaś od Eſkadry Kapitana *Sibille* opasane, poddać ſię muſiało na dyſkrecyą zwycięzcy. Głoſzą, iż Eſkadra *Montenegrinow* przybyła na ratunek, gdy iuż onego nie potrzebowano. Obchodziliśmy zawczora z naywiękſzą uroczyſtością rocznicę weyścia *Francuzow* do *Mediolanu*. Kommiſſarz woienny *Boguet*, który ſwoim domyſłem poczoł zabierać kaſſy publiczne, *Lombardy*, &c. na roſkaz Gen. *Buonaparte* zoſtał areſztowanym. Z wdzięcznością *Włoſkie* Prowincye przyznaią, iż ten mąż waleczny w kraiach podbitych orężem daie przykład ludzkości i poſtępowania z ſprawiedliwością zgodnego, zaſłaniaiąc ſwoich wſpółziomkow od uciſku i zniſzczenia, iakich *Niderland* i *Niemcy* doznaią. Z naywiękſzym upodobaniem czyta *Oſsyana* codziennie, i zawſze ma go przy ſobie. Kiedy miał obiąć kommendę naywyżſzą woyſk *Francuzkich* we *Włoszech*, ieden z przyiacioł powiedział w rozmowie poufałey, iż *Paryżanie* nigdy mu nie zapomną rzezi: którą na buntownikach dokonać muſiał w Październiku r. 1795 pod kommendą Ob. *Barras*. gdy ſzło o przyięcie konſtitucyi. Potrafię, odpowie, przymuſić *Paryżanow*, aby imie moie z podziwieniem i wdzięcznością wſpominali. Gdy zaś drugi przydał, iż ieſt młodym, a do czynienia mieć będzie z nayſtarſzemi wiekiem i doświadczeniem Generałami *Cesarskiemi*: Za rok, rzecze mu *Buonaparte*, albo umrę, albo ſtarym będę. D. 10 wydał ogulny roſkaz do Generałow Kommenderuiących Diwizyami armii *Włoskiey*, ażeby ſtosuiąc ſię do zawartego alliansu z Krolem Imcią *Sardyńskim*, wſzyſtkich z woyſka iego dezerterow odsyłali na granicę *Piemontu*, zabraniaiąc przyimować do *Lombardzkich Francuzkich* &c. legionow

z Kolonii 23. Maja z Gazety Courier du Bas Rhin.

Dawniey rozgłoſzono, iż armia *Francuſka* wkrótce za *Mozę* uſtąpi, przyſzłą niby Rptey granicę. nie tylko ſię cofnienie jey nie potwierdza, owſzem regimentom i kompaniom za *Renem i w Niderlandzie* pozoſtałym ząciągać kazano do obozow. Rzecz tym dziwnieyſza, iż po zawartym pokoju z *Cesarzem Jmścią* żadney wąpliwości nie ma, aby ugoda nie naſtąpiła w czaſie naykrótſzym z *Rzeszą Niemiecką*. Niektórzy przypisywać chcą przygotowania do woyny ſtraſzliwe gorącey chęci Direktoryatu zniewolenia pozoſtałych w *Imperium* nieprzyiacioł do przyięcia takich warunkow jakie tylko zuchwały zwycięzca oſłabionym woyną i niezgodą Xiążętom podać zechce. Bydź może: zgadywać jednak wcześnie nie potrzeba; Rząd *Francuzki* w niedościgłey taiemnicy trzyma dotąd układy ſwoie. Dziś dość wiedzieć, iż artilleryą ammunicye, żywność, i inne potrzeby z *Niderlandu* ſprowadzaią do Niemiec, kontribucye jak przedtym, ścisle wybieraią. Czyniliśmy rozmaite przełożenia, wſzyſtkie nic nie ſkutkowały. W mieście naſzym obywatele nie chcąc uporczywie płacić co kazano, tyle wyjednali, iż pobor w sposobie ſprawiedliwſzym rozłożono. Diwizya armii Północney wyſtępuie z *Hundsruck*, proſto zmierzaiąc ku *Hollenderſkim* granicom, zaſtąpi jey mieysce diwizya *Sambry i Mozy*.

z Hagi 27. Maja z Gazety Hamburgſkiey.

Konwencya *Batawow* poſtanowiła oprócz Akademii *Leydeńſkiey*, mieć 3 inne w *Prowincyach ziednoczonych*, w *Harderwyck Groningen*, i *Breda*: Professorowie z *Utrecht* y *Franeker* do oſtatniey będą przenieſieni. Generał, *Daendels* powrócił z *Paryża* O bliſkim napadnieniu *Hannoweru* mówić nie przeſtaią. Można bydź pewnym, iż *woyſka Hollenderſkie narodowe* nigdyby ſame tey wyprawy przedſię wziąć nie śmiały. Obywatel *Vreede* naſladuiąc ſławnego w *Anglii* Prawodawcę *Wilberforce*, podał proiekt nadania wolnością *Murzynow*.

Stosownie do uchwalonego niedawno podziału Rzpltey *Batawow* na 15 Departamentow, 1. ſkłada ſię z *Hollandyi Połnocney*, i zawiera duſz 129,672. 2. z *Amſterdamu* i iego okolicy, duſz 217,024. 3. z *Hollandyi Południowey*, duſz 120,167. 4 tamże duſz 208.718 5 tamże, duſz 100,305. 6. z *Brabancyi Batawskiey*, duſz 110,431. 7 tamże, duſz 116,843. 8. z *Utrechtu*, duſz 118,980 9. z *Nimegi*, duſz 83,413. 10 z *Veluwe* i *Zutphen*, duſz 136,186. 11. z *Zelandyi*, duſz 87,930. 12. *Z Owerÿſsel* duſz 135,060. 13. z *Drenthe*, dusz 35 859. 14. z *Groningi*, duſz 100,368. 15 z *Frizyi*, duſz 161,513. Ludność zatym ogulna Rzpltey wynosi duſz 1,862,277. *Konſtitucya* naſza w krótce będzie od narodu przyiętą: zaczynaią ſię przecie iednoczyć umyſły: Oyczyzna ze wſzyſtkich ozdob ſtarożytnych odarta, z bogactw wyniſzczona, od nieprzyiacioł z osad wyzuta, od sprzymierzeńcow niby w opiece trzymana, do ſerc obywatelſkich przemawia: zda ſię iż rewolucya zakończy ſię ſpokoynie.

N^ro 73.

DODATEK DO KURYERA LITEWSKIEGO

Z WILNA 13. CZERWCA ROKU 1797. WE WTOREK

UWIADOMIENIE LITEWSKICH POCZT DYREKTORA, KONSYLIARZA STANU Y KAWALERA FRISELA.

Do Wszyſtkich Obywateli Gubernii Litewſkiey.

Naywyższym JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Ukazem, za własnoręcznym podpisem JO. Xciu Imści General-Feldmarſzałkowi Rządzącemu Gubernią Litewſką i Kawalerowi wielu Orderow, Mikołaiowi Wasilewiczowi Repninowi, dnia 24 pomienionego Apryla danym, rozkazano, w Gubernii Litewſkiey urządzić i utrzymywać Poczty na takiey osnowie; na iakiey zoſtały do przyłączenia tey Prowincyi do Imperium Roſsyiſkiego, i opłatę od koni brać taką, jaka pierwiey płaconą była, wyłączaiąc tylko Pocztę Litewſką, którą Poſthalterowie dwa razy co tydzień wozić powinni, bez żadney od Skarbu opłaty; od Sztafet zaś ma iść opłata dawnieyſza. Oznaymuiąc o tym, za wolą Rządowey Zwierzchności, wſzyſtkim Obywatelom Gubernii Litewſkiey, dołączam przy niniejſzym uwiadomieniu, Tabellę Traktow i Stacyi Pocztowych, z liczbą koni na każdey ſtacyi utrzymywać ſię powinnych, i wzywam tak JPP. Poſsessorow mieysc tych, gdzie Stacye ſą przeznaczone, jako też za dawnieyſzego Rządu Pocztowego byłych Poſthalterow, i tych, którzyby podług powyżſzego przepisu zechcieli utrzymywać Poczty, aby w terminie pięciu tygodni od daty ninieyſzey, z doſtateczną dla ubespieczenia Skarbu i Dyrekcyi Pocztowey poręką, w Kancellaryi Ziemſkiey lub Grodzkiey osobiście przyznaną, i w Akta zapisaną, ſami przez ſię, lub przez Plenipotentow ſwoich, przedemną ſtawili ſię tu w Wilnie, dla należytego umówienia ſię, i zawarcia kontraktow na utrzymywanie Poczt, na ſtałych i przyzwoitych fundamentach. Datt w Wilnie Maja 29 / Junii 9 dnia 1797. Roku.

JAN FRISEL,

TABELA TRAKTOW Y STACYI POCZTOWYCH W GUBERNII LITEWSKIEY.

	Liczba koni na ſtacyi.
I.	
Główny Trakt zowiący ſię Wiedeńſki.	
z Brześcia do Drui.	
Miaſto Brześć	24
Bulkow	18
Miaſto Kobryń	18
Kozibrod	18
Miaſto Prużana	18
Wieniec	18
Sielec	18
Michalin Karczma	18
Rużanna	18
Mieżewicze	18
Miaſto Słonim	24
Chrobrowicze	18
Zdzięcioł	18
Bielica	18
Pieſki	18
Miaſto Lida	18
Zyrmuny	18
Werenow	18
Soleczniki	18
Jaszuny	18
Guberniowe M. Wilno	40
Niemenczyn	18
Bojarele	18
Molina	18
Miaſto Święciany	18
Daugieliſzki	18
Miaſto Widze	18
Opsa	18
Braſław	18
Słobodka, zkad do Drui w Białoroſsyi	18
Stacyi 30.	
II.	
z Grodna do Wilna	
Miaſto Grodno	12
Krvniczna	12
Puſtelnik	12
Rotnica	12
Merecz	12
Orany	12
Leypuny	12
Gopſzty	12
Guberniowe M. Wilno już ſię znayduie w głównym Trakcie.	
Stacyi 8.	
III.	
z Wilna do Mitawy.	
z Grodna taż ſama droga aż do Leypun i konie wyrażone, a z Leypun	
Sumiliſzki	12
Kietowiſzki	12
Miaſto Zyżmory	11
Lewinty	12
Korniałowa	12
Miaſto Kowno	18

Liczba koni na stacyi.

Bobty - - 12
Kieydany - 12
Montwidow - 12
Beysagoła - 12
Szadow - 12
Radziwiliszki - 12
Miasto Szawle 12
Miaszkucie - 12
Janiszki - - 12
Kalwie, zkąd do - Mitawy w Kurlandyi 12

Stacyi 16.

IV.

z Grodna do Nieświża.

Skidel - - 12
Kamionka - 8
Szczuczyn - 8
Zoludek - 8
Bielica położona na głównym trakcie.
Miasto Nowogródek 8
Korelicze - 8
Mir. zkąd do - Nieświża w Guber: Mińs: 8

Stacyi 7.

V.

z Grodna do Brześcia.

Skidel położony na trakcie z Grodna do Nieświża
Mosty - -
Miasto Wołkowysk 12
Podorosk - 8
Rużana, zkąd do Brześcia 8 stacyi położonych w głównym trakcie 8

Stacyi 3.

VI.

z Grodna do Słonima.

Skidel | Mosty | położo: na trakt: z Grodna do Nieświża i Brześcia
Kuryłowicze - 12
Hołynka, zkąd do - Miasta Słonima 12

Stacyi 2.

VII.

z Wilna do Mitawy.

Meiszagoła - 12
Szyrwinty - 12
Miasto Wiłkomierz 11
Szaty - - 12
Kieydany, tu droga łączy się z idącą z Grodna, przez Kowno, do Mitawy.

Stacyi 4.

VIII.

z Wilna do Kowna.

Troki - -
Kietowiszki, tu droga łączy się z idącą z Grodna przez Kowno do Mitawy 8

Stacya 1.

IX.

z Wilna do Granicy Gubernii Mińskiey.

Miedniki - 12
Miasto Oszmiana 12
Smorgonie, zkąd do Zackiewicz w Guber: Mińskiey. 12

Stacyi 3.

X.

z Słonima do Nieświża

Połonka - 12
Stołowicze - 12
Cnow. zkąd do - Nieświża w Gubernii Mińskiey. 12

Stacyi 3.

XI.

z Brześcia do granicy Wołyńskiey Gubernii

Ruda - - 8
Mokrany, zkąd do - Rutney w Gubernii Wołyńskiey. 8

Stacyi 2.

XII.

z Kobrynia do Pińska.

Horodek - 6
Antopol - 6
Drohiczyn - 6
Janow, zkąd do - Pińska, w Gubernii Mińskiey 6

Stacyi 4.

XIII.

z Kowna do Rosień.

Sredniki - 6
Rosienie - 6

Stacyi 2.

XIV.

z Szawel do Telsz.

Kurtowiany - 6
Łukniki - 6
Telsze - - 6

Stacyi 3.

XV.

z Szadowa do Poniewieża.

Poniewież - 6
Na wielkim trakcie z Rygi do Memla w Połondze - 12

Ogółem Stacyi 90.

DONIESIENIE

W teraznieyszym miesiącu *Czerwcu* dnia 30. zaczyna się prenumerata Kwartalna na Gazetę pod tytułem: Kuryer Litewski. Donosiemy o tym Prześwietney Publiczności, ażeby dla opóźnionego abonowania się na Pocztach lub Kantorze, iakowego zawodu nie doznała. Wychodzić będzie, iak dotąd regularnie we Wtorek i Piątek między godziną wtórą i trzecią z południa. Prenumerata na rok cały z pocztą 80. złotych, dla odbieraiących na mieyscu złotych 60.

Niżey podpisany Direktor Poczt w Gubernii Litewskiey, donosi wszystkim Obywatelom Prowincyi przyłączonych do Państwa Rossyiskiego, iż każdy chcący utrzymywać jakąkolwiek Gazetę Zagraniczną w językach Niemieckim i Francuzkim, dotąd w Imperyum dozwalaną od Rządu Naywyższego, tudzież kraiową pod tytułem Kuryer Litewski, może się abonnować na wszystkich Kantorach, w terminie 1. Julii, 1. 8bra, 1. Januaryi, i 1. Aprila N. S. upewnia, iż będą wydane rozkazy nayścisleysze, ażeby każdemu z poczt jak nayregularniey dochodziły. Dan w Wilnie 29 Maja / 9 Junii 1797. Roku.

Jan Frisel Direkt. Poczt Litewskich.